

EDİTÖRDEN

İnsanlık tarihi boyunca insanlar, sadece hastalıkların tedavisini değil aynı zamanda hastalıklardan korunmayı da amaçlamıştır. Bu amaca ulaşmak için en çok kullanılan yöntemlerden biri de aşıdır. Yüzyıllar içerisinde aşılardan geliştirilmesi ile dünya çapında hem hastalıkların önlenmesi ve kontrolü hem de eradikasyonu sağlanarak halk sağlığının en büyük başarılarından biri gerçekleştirilmiştir.

Bağışıklamanın halk sağlığını koruma ve hastalıkları önlemede etkili bir araç olduğu birçok bilimsel çalışma ile kanıtlanmıştır. Hastalığı önlemek her zaman tedaviden daha kolay, daha sağlıklı ve daha ucuzdur. Aşıların geçmişte toplumları salgınlardan ve ölümcül hastalıklardan koruduğu gösterilmiş olsa da günümüz toplumları ilgili tarih ve gelişmelerden yeterince haberdar değildir.

Tüm dünyada aşı ile önlenebilir hastalıklar büyük ölçüde azaltılmış olmasına rağmen aşılama oranları istenilen düzeylere taşınmamıştır. Bu duruma çeşitli faktörlerin yanı sıra günümüzde giderek artan aşı ile ilgili olumsuz tutumlar ve aşı karşıtlığı neden olmaktadır.

Aşı karşıtlığı yeni bir kavram olmayıp temeli 18. yüzyıla dayanmaktadır. Aşı karşıtlığı sadece teolojik argümanlarla ortaya çıkmamış, aşılar siyasi ve yasal nedenlerle de itiraz edilmiştir.

Aşı reddinin hem bireysel hem de toplumsal sonuçları bulunmaktadır. Bireysel olarak ele aldığımızda aşı reddinin kişilerde aşı ile önlenebilir hastalık riskini arttırdığı bilinmektedir. Bu artan riskin büyüklüğünün suçiçeği için yaklaşık 9 kat, kızamık için 35 kat, boğmaca için 6-28 kat arasında olduğu bildirilmektedir. Ayrıca aşı reddi hem doğrudan sağlık hizmetleri maliyetlerini artırmakta hem de salgınları azaltmak için gereksiz yere kamu kaynaklarının tüketimine neden olmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü aşı reddini küresel sağlık için bir tehdit olarak kabul etmektedir.

İnsanlar sadece kendilerini değil başkalarını da tehlikeye atan riskler aldıklarında toplum ne yapar? İlk olarak eğitim kampanyaları denir, bunlar tehdidi tamamen ortadan kaldırmakta başarısız olduğunda özünde daha büyük kamu yararı adına yasalar veya yönetmelikler çıkarılır.

Toplum yaşamına zarar veren en koyu cehalet, hakkında hiçbir şey bilmediği bir şeyi reddetmektir.

Prof. Dr. Kılıçhan BAYAR

Baş Editör